

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Torhoutsesteenweg- Rogierlaan (Oostende, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2019D212
Juni 2019

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /

De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2019

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	8
1.3	Gemotiveerd advies.....	9
1.4	Conclusie	9
2	Bibliografie.....	10

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....7

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek. 6

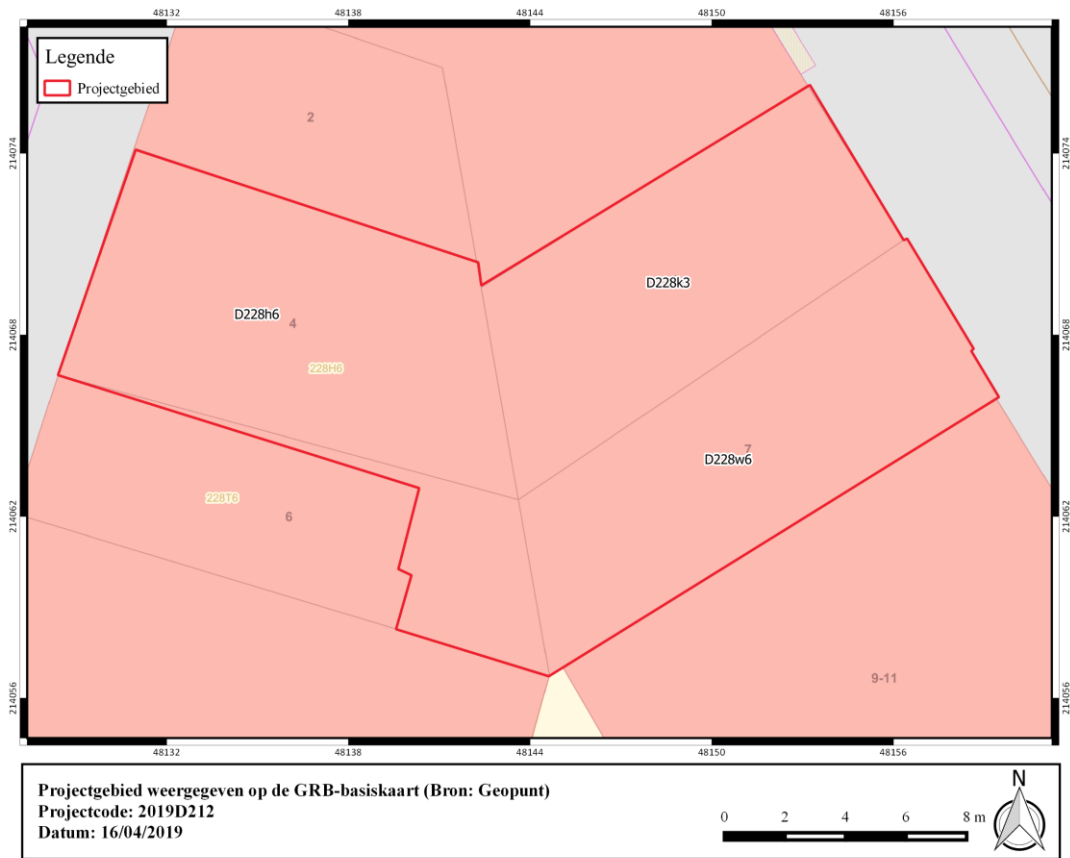
1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Joye – Depoorter NV Visserskaai 8 8400 Oostende	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert BVBA Ten Briele 14.15 8200 Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Oostende
	Deelgemeente	/
	Postcode	8400
	Adres	Torhoutsesteenweg 4 Rogierlaan 5-7 8400 Oostende
	Toponiem	Torhoutsesteenweg- Rogierlaan
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 48127 Y _{min} = 214054 X _{max} = 48161 Y _{max} = 214078
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Oostende, Afdeling 6, Sectie D, nr's: 228h6, 228k3,228w6 Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de sloop van de bestaande bebouwing en de realisatie van een nieuwbouwproject aan de Torhoutsesteenweg te Oostende. Het onderzoeksgebied is ca. 310 m² groot, integraal bebouwd en grotendeels onderkelderd tot op een diepte van 2 m onder het huidige maaiveld.

Landschappelijk gezien is het onderzoeksgebied gelegen op de rand van de kustpolders en het duinengebied. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer van getijdendafzettingen van het Holoceen die rusten op de Pleistocene sequentie. De sequentiekaart geeft aan dat het profiel vooral bestaat uit klastische afzettingen met een veenlaag aan de basis. Dit betekent dat oorspronkelijk onder de jongere kleiafzettingen zich kustveen heeft gevormd binnen een kom-situatie en deze vervolgens zijn afgedekt met kleiige getijdenafzettingen tijdens en na de Romeinse periode. Onderzoek heeft aangetoond dat dit kustveen werd bewoond, o.a. door middel van opgeworpen terpen. Op de sequentiekaart is de oostelijk gelegen havengeul van Oostende reeds duidelijk herkenbaar. Aangezien het onderzoeksgebied binnen het hedendaagse stedelijk weefsel van Oostende gelegen is, geeft de bodemkaart geen informatie weer met betrekking tot het aanwezige sediment of bodemvormingsprocessen. Het terrein en de ruime omgeving staan gekarteerd als 'bebouwd'.

De cartografische bronnen situeren het onderzoeksgebied buiten het historische stadswefsel van Oostende. Gezien de verschillende krijgsverrichtingen in de vroegmoderne periode rondom de stad Oostende tijdens o.a. de Tachtigjarige oorlog, de Spaanse Successieoorlog en de Napoleontische oorlogen is het niet ondenkbaar dat rondom het onderzoeksgebied schermutselingen hebben plaatsgevonden. Op de 18^e-eeuwse bronnen is het terrein gelegen net ten zuidwesten van de stad. De kaart van Ferraris geeft aan dat het onderzoeksgebied zich bevindt tussen twee vooruitgeschoven posities van de stadsversterking. In de 19^e eeuw snijdt het plangebied mogelijk een gracht rondom een demi-lune aan.. Tijdens de Eerste en Tweede Wereldoorlog worden de stad en haar haven een belangrijk logistiek steunpunt. Tijdens WOI worden langsheen de kustlijn verschillende artilleriebatterijen ingericht ter bescherming. Tijdens WOII worden delen van de oudere Siegfriedlinie opgenomen in de Atlantikwall, die naast verschillende defensieve structuren langsheen de kustlijn ook bestond uit een systeem van verdediging in de diepte. Naast deze aaneenschakeling van steunpunten werd de toegang van de zee tot de stad geblokkeerd door middel van betonnen muren en versperringen. Op de orthofotosequentie is zichtbaar hoe het terrein stelselmatig wordt volgebouwd.

Op het terrein of de belendende percelen zijn geen archeologische vindplaatsen of indicatoren gekend. Een cluster vindplaatsen ten noordoosten van het onderzoeksgebied betreft hoofdzakelijk resten van laatmiddeleeuwse en vroegmoderne bewoning in het historische centrum van Oostende. Naast resten van bewoning werden er ook verschillende fasen in de aanleg van de stadsversterkingen uit de nieuwe en nieuwste tijd onderzocht. Ten zuidwesten van het onderzoeksgebied werden resten onderzocht van het 19^e eeuwse 'Fort Napoleon', dat later werd omgedoopt tot 'Fort Wellington' en vanaf 1886 werd herbestemd als ingang van de renbaan. In de kelders van deze renbaan werden nog resten van de bakstenen muren van het fort aangetroffen.

Aangezien het terrein sinds meerdere decennia bebouwd is, en de huidige bebouwing quasi volledig is onderkelderd, wordt het potentieel aan kenniswinst als beperkt ingeschat.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werken aan de Torhoutsesteenweg te Oostende worden geen verdere onderzoeksdaden aanbevolen. Het voornaamste argument hiervoor is de verwachte mate van verstoring. Oppervlakkige, middeleeuwse en jongere resten onder de bouwvoor zullen door het graven van de aanwezige kelders vernield zijn. Met betrekking tot dit erfgoed bestaand uit bodemsporen dient ook aangegeven te worden dat het onderzoeksgebied te beperkt is in oppervlakte om eventueel aanwezige relictten ruimtelijk te kaderen. Ook eventueel onderliggend veen zal hierdoor zijn aangetast wegens wijzigingen in de grondwatertafel. Bijgevolg wordt de kans dat er binnen de grenzen van het onderzoeksgebied nog archeologische resten bewaard zijn als beperkt ingeschat. Vanwege dit gebrek aan potentiële kenniswinst dient afgezien te worden van een doorlopend onderzoekstraject.

Uiteraard dient hierbij gewezen te worden op de archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van het huidige decreet betreffende het onroerend erfgoed.

1.4 Conclusie

De opdrachtgever plant de sloop van de bestaande bebouwing en de realisatie van een nieuwbouwproject aan de Torhoutsesteenweg te Oostende. Aangezien het onderzoeksgebied over quasi de gehele oppervlakte is onderkelderd kan redelijkerwijs aangenomen worden dat het bodemarchief grotendeels is verstoord. Bijkomend onderzoek, in eender welke vorm, kan in dit geval niet langer leiden tot kenniswinst.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2019

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

